

Hamas, el pale

Tal com posen en relleu, periòdicament, les notícies de la premsa, el grup Hamas s'ha convertit en el perill més segur, no ja del progrés, sinó fins i tot de l'èxit mínim de la pau signada entre Israel i l'Organització per l'Alliberament de Palestina. Els seus atemptats, el desafiament a la novella autoritat autònoma palestina presidida per Arafat, no són una mera amenaça, sinó un contrapoder. I el cas és que ni israelians ni palestins no saben ben bé sempre amb quines forces se les han de veure ni amb qui han de poder tractar.

Hamas, el componen, de fet, diverses faccions. Però el grup més important és el del seu flanc militar, les brigades Ezzeldin Qassem. Duen el nom d'un nacionalista àrab siríà mort pels britànics l'any 1935. En aquella època, en què la Gran Bretanya i França dominaven la zona, Qassem volia donar contingut islamista a la causa àrab. Aquestes brigades són com un llibre tancat, perquè les instruccions provenen de fora dels territoris ocupats. A més, Hamas ha acceptat de col·laborar amb Hezbol·lah, l'organització xiïta libanesa. Amb tot, segons sembla, les brigades reben suport tàctic de Síria, entre més raons, perquè Assad, el president siríà, és un enemic jurat d'Arafat. Finalment, els lluitadors de les brigades són entrenats... al Sudan! En tot cas, és evident que la seva gent solen actuar de forma eficaç i, alhora, agosarada. Almenys en una ocasió han efectuat una operació vestits amb uniformes de l'exèrcit d'Israel. I en unes altres, s'han vestit de jueus, amb la *kipà*, o solideu. En dues ocasions, han mort oficials del servei de seguretat d'Israel, el Shin Bet.

Hamas fou fundat al 1987, quan van començar les operacions de la *intifada* o revolta dels palestins contra els israelians lluitant a cops de pedra contra l'exèrcit; així feien participar en la lluita els elements més joves de la població. Aviat els homes de les brigades començaren a matar soldats israelians i, alhora, es destacaren per fet d'assassinar tots els palestins sospitosos de treballar en secret per Israel.

A Hamas, és evident que no li falten rivals per a portar sota la seva batuta les seccions més impacients de la població palestina. Com ara els que atrau l'anomenada Jihad islàmica. Però no és menys evident que Arafat només té menyspreu per la Jihad, perquè creu que la seva ideologia és orquestrada des de l'Iran i que, per tant, és estranya al nacionalisme dels palestins. Però l'ataca perquè, a més, es tracta d'una fracció que, tot i ser violenta, és prou petita per a poder ser castigada amb una impunitat relativa. Hamas, que compta amb el suport d'almenys un 20%, si

La radicalització del conflicte que enfronta des de fa dècades palestins i israelians té, per part dels primers, un nom: Hamas.

Aquest grup compost per diverses faccions, tristament famós a causa de la seva oposició a l'acord de pau, és el perill més palpable al qual ha de fer front l'àsser Arafat.

Precisament, perquè el suport que rep entre la població palestina dels territoris ocupats és molt important. No obstant, una solució electoral seria factible.

no un 25%, de la població als territoris ocupats, ja és una altra història. Amb tot, és Hamas i no la Jihad islàmica qui ha menat la major part dels atacs armats contra els israelians a l'interior d'Israel, des que l'autoritat autònoma palestina fou instal·lada el maig passat.

Arafat no pot anar gaire contra ells, sense arriscar-se a una conflagració, especialment al seu baluard de Gaza. Fins ara, ha palesat una certa contenció; i hi ha qui opina que hi ha arribat a una mena d'acord. D'una altra banda, Hamas guarda distàncies amb la Jihad islàmica, criticant en privat la tàctica d'atacar els israelians a la regió autònoma. I encara no fa un mes que Arafat designà un partidari ben conegut de Hamas, el xeic Hamad Bitauí, com a membre dels tribunals religiosos de les zones ocupades. Significativament, Hamas no rebutjà l'oferta. I per als oficials de l'Autoritat Palestina qualsevol acte d'Hamas que impliqui l'acceptació d'un poder que no sigui el seu, és crucial per a augmentar la legitimitat de l'autoritat d'Arafat.

Però, si Arafat fa servir el sistema del bastó i la pastanaga per tractar amb els islamistes, és un fet que la seva autoritat s'erosiona entre els membres més militants del seu moviment, Al-Fatah, autòctons dels territoris ocupats i que no poden veure els dirigents que vivien a l'exili i ara els han arribat de Tunísia. Certament, hi ha una lluita per tal d'apoderar-se de l'ànima i del cervell del jovent d'Al-Fatah. Ara com ara, no han passat de blasmar els "tunisians" per l'actitud contemporitzadora d'Arafat. I aproven la lluita del jovent de Hamas, que els recorda òbviament les lluites i la sang dels seus màrtirs.

Mentrestant, la nova autoritat autònoma palestina no sembla disposada a posar massa pressió sobre els altres dirigents de Hamas, que li son prou coneguts. Un dels seus dirigents civils, el xeic Ahmed Yassin, que ha de circular amb cadira de rodes, es troba engarjolat en una presó israeliana. Però només Hamas ha exigint que l'alliberin. Un altre dirigent important és Mussa Abu Marzuk, cap del consell polític de l'organització. Marzuk, que és un enginyer amb passaport dels Estats Units, es veié obligat a anar-se'n d'Amèrica i s'establí a Jordània, on obrí una oficina que mantenia uns contactes molt estrets amb els territoris situats sota domini israelià. Per pressions d'Israel, Jordània li pregà que se n'anés. Es traslladà a Damasc, però més tard tornà a Jordània en el ben entès que s'hi abstiniria de fer política.

El portaveu oficial de Hamas, Ibrahim Ghawshah, es troba a Jordània. En plena crisi dels segrestos recents, declarà: "la captura de soldats

tinisme extrem

continuarà". En fer-ho, les autoritats jordanes li digueren que de cap manera no tornés a fer declaracions polítiques. Ara el dirigent de l'enclavament essencial de Gaza és Mahmud al-Zahar, un activista antiisraelià prou conegut. Les relacions entre uns i altres no semblen gaire intenses, almenys públicament. Els noms dels dirigents enllà del Jordà no són publicats. I és evident que aquests civils no solen tenir gaires contactes amb la gent de les brigades.

No és segur que tingués èxit un projecte de desfeta militar de Hamas. Israel, que no pogué vèncer-los tot i que les forces pròpies eren molt més fortes, sap que l'autoritat palestina d'Arafat se n'aniria en orris, si intentava d'enfrontar-se directament a l'organització islàmica. D'una altra banda, saben prou bé que quan empresonen un activista, els en sortiran deu més; els aspirants a màrtirs esperen el moment de la seva crida. Mai no es considerarà prou un fet que s'oblida sovint, i és la peculiaritat de la religió musulmana de sempre, que no ha variat, i que no solament implica sinó que porta cap a actituds d'aquesta mena. Alhora, Arafat no es troba en bona posició per a desafiar Hamas políticament. Amb unes arrels socials profundes, nodrides en la frustració, és com si Hamas guanyés un afiliat cada cop que un palestí es plany

Hamas fou fundat al 1987, quan van començar les operacions de la 'intifada' o revolta dels palestins contra els israelians lluitant a cops de pedra contra l'exèrcit; així feien participar en la lluita els elements més joves de la població. Aviat els homes de les brigades començaren a matar soldats israelians i, alhora, es destacaren per fet d'assassinar tots els palestins sospitosos de treballar en secret per Israel.

que l'autonomia no ha dut llocs de treball i que l'únic progrés que pot esperar-se'n seria poder tenir un dia un territori que vagi més enllà de Gaza i Jericó.

Assassinats i atacs a part, tot indica, tanmateix, que a desgrat de tota la faramalla antiisraeliana que fa Hamas, els seus dirigents civils són gent sofisticada, que van a favor del diàleg i a punt d'adoptar el paper d'una "oposició responsable". Alguns membres de Hamas declaren públicament que són favorables a celebrar eleccions; però només per a una legislatura nacional, no pas per a una assemblea amb poders molt limitats. Aquest seria el segon pas en el pla de pau amb Israel. També van a favor de tenir eleccions als municipis, als sindicats i entre grups de dones. Si es fessin aquestes eleccions, els de Hamas pensen que podrien guanyar-les.

Segons els comptes més assenyats, si es fessin ara unes eleccions d'aquesta mena, l'OAP podria obtenir un 40-43% del vot, i Hamas, un 25-30%. Però la situació actual faria pensar que Hamas pot guanyar. I és que la decisió presa per Iàsser Arafat, d'acceptar l'oferta de pau d'Israel, com també la fórmula de "Gaza i Jericó primer", ha comportat molt pocs progressos tangibles en la vida quotidiana dels palestins.

Jordi Ventura